
SPIS TREŚCI

Wstęp. Rehabilitacja i transformacja filozofii praktycznej (<i>Andrzej Maciej Kaniowski</i>)	IX
Od tłumacza	LXXXVII

TEORIA DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNEGO

Przedmowa do wydania trzeciego	3
Przedmowa do wydania pierwszego	8

Tom I

RACJONALNOŚĆ DZIAŁANIA A RACJONALNOŚĆ SPOŁECZNA

I. Wprowadzenie. Sposoby podejścia do problematyki racjonalności . (Refleksja wstępna: pojęcie racjonalności w socjologii)	17
1. Wstępna definicja racjonalności	29
(Możliwość poddawania krytyce działań i stwierdzeń. Spektrum wypowiedzi poddawalnych krytyce. Dygresja na temat teorii argumentacji: argumentowanie jako proces, jako procedura oraz jako produkt; spojrzenie od wewnątrz a spojrzenie z zewnątrz; formy argumentacji a pola argumentacji; roszczenia ważnościowe i typy argumentacji)	
2. Niektóre cechy mitycznego i nowoczesnego pojmowania świata (Struktury mitycznego pojmowania świata według M. Godeliera.	90

Zróźnicowanie dziedzin przedmiotowych a zróźnicowanie światów. Anglosaskie dyskusje wokół racjonalności nawiązujące do P. Wincha: argumenty przemawiające za stanowiskiem uniwersalistycznym oraz przeciwko niemu. Decentracja obrazów świata (Piaget). Wstępne wprowadzenie koncepcji „świata życia”)	
3. Odniesienia do świata oraz aspekty racjonalności działania w czterech socjologicznych koncepcjach działania	144
(Popperowska teoria trzech światów i jej zastosowanie w teorii działania (I. C. Jarvie). Trzy pojęcia działania zróźnicowane według rodzaju relacji między aktorem a światem. Działanie teleologiczne (strategiczne): aktor – świat obiektywny. Działanie regulowane przez normy: aktor – świat społeczny i świat obiektywny. Działanie dramaturgiczne: aktor – świat subiektywny i obiektywny (łącznie z obiektami społecznymi). Wstępne wprowadzenie pojęcia „działania komunikacyjnego”. Uwagi na temat charakteru działań autonomicznych. Refleksyjne odniesienia do świata w działaniu komunikacyjnym)	
4. Problematyka rozumiejącej interpretacji w naukach społecznych	191
(Spojrzenie z perspektywy teorii nauki. Dualistyczne ujęcia nauki. Rozumiejący dostęp do dziedziny przedmiotowej. Reprezentujący nauki społeczne interpretator jako potencjalny uczestnik. Nieuniknioność racjonalnych interpretacji. Spojrzenie z perspektywy socjologii rozumiejącej. Socjologia fenomenologiczna. Etnometodologia. Rozdarcie między absolutyzmem a relatywizmem. Hermeneutyka filozoficzna. Wersja tradycjonalistyczna i wersja krytyczna. Rzut oka na strukturę książki)	
II. Teoria racjonalizacji Maxa Webera	259
(Refleksja wstępna: koncepcja Webera na tle historii rozważań nad teorią racjonalizacji)	
1. Racjonalizm zachodni	280
(Przejawy racjonalizmu zachodniego. Pojęcia racjonalności. Uniwersalistyczna zawartość zachodniego racjonalizmu)	
2. Odczarowanie metafizyczno-religijnych obrazów świata i powstanie nowoczesnych struktur świadomości	325

(Idee i interesy. Wewnętrzne i zewnętrzne czynniki rozwoju obrazów świata. Treściowe aspekty religii światowych. Aspekty strukturalne: odczarowanie i systematyczne transformowanie. Odczarowanie i nowoczesne pojmowanie świata)	
3. Modernizacja jako racjonalizacja społeczna.	
Rola etyki protestanckiej	370
(Protestancka etyka zawodu-powołania a autodestrukcyjne wzorce racjonalizacji społecznej. Systematyczna zawartość <i>Teorii stopni i kierunków religijnego odrzucenia świata</i> M. Webera)	
4. Racjonalizacja prawa i diagnoza teraźniejszości	411
(Dwie składowe diagnozy teraźniejszości: utrata sensu i utrata wolności. Dwoista racjonalizacja prawa. Prawo jako ucieleśnienie racjonalności praktycznomoralnej. Prawo jako narzędzie organizacji)	
III. Pierwsze rozważania wtrącone. Działanie społeczne, aktywność celowa i komunikacja	453
(Wstępna uwaga objaśniająca na temat analitycznej teorii znaczenia i teorii działania. Dwie wersje Weberowskiej teorii działania. Użycie języka zorientowane na założony rezultat i użycie języka zorientowane na porozumienie. Znaczenie efektów perlokucyjnych. Znaczenie i ważność. Illokucyjny efekt ofert składanych przez akty mowy, polegający na wytwarzaniu więzi i nadawaniu mocy wiążącej. Roszczenia do ważności i tryby komunikowania się. Omówienie zarzutów. Konkurencyjne próby klasyfikowania aktów mowy (Austin, Searl, Kreckel). Czyste typy interakcji zapośredniczonych językowo. Pragmatyka formalna i pragmatyka empiryczna. Znaczenia dosłowne i znaczenia zależne od kontekstu: ukryte tło w postaci wiedzy nie wyartykułowanej <i>explicite</i>)	
IV. Od Lukácsa do Adorna. Racjonalizacja jako urzeczowienie	555
(Refleksja wstępna: racjonalizacja światów życia a wzrastająca złożoność systemów działania)	
1. Max Weber w tradycji zachodniego marksizmu	563

(Uwagi do tezy o utracie sensu. Uwagi do tezy o utracie wolności.
 Lukácsowska interpretacja Weberowskiej tezy o racjonalizacji)

2. Krytyka rozumu instrumentalnego	597
(Teoria faszyzmu i kultury masowej. Podwójna krytyka: pod adresem neotomizmu i pod adresem neopozytywizmu. Dialektyka oświecenia. Dialektyka negatywna jako wprawka. Filozoficzna autowykładnia nowoczesności i wyczerpanie się paradygmatu filozofii świadomości)	
Skorowidz osób	653
Skorowidz pojęć	665